

Tämän sivun alkukielistä versiota [lu](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

unkari

Swipe to change

Jäsenvaltioiden oikeudenhoitojärjestelmät

Unkari

Tässä osiossa kerrotaan Unkarin tuomioistuinjärjestelmästä.

Oikeushallinto

Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja

Valtakunnallinen tuomioistuinneuvosto (*Országos Bírósági Hivatal*) vastaa keskitetysti tuomioistuinten hallinnosta puheenjohtajansa johdolla. Puheenjohtajaa avustavat yleinen varapuheenjohtaja ja muut varapuheenjohtajat sekä tuomioistuinneuvoston henkilökunta. Puheenjohtajan toimintaa valvoo kansallinen tuomarineuvosto (*Országos Bírói Tanács*). Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja vastaa keskushallinnon tehokkaasta toiminnasta ja hoitaa tehtäviään perustuslaissa säädetyn, oikeuslaitoksen riippumattomuutta koskevan periaatteen mukaisesti ja lainsäädäntöä noudattaen. Puheenjohtaja antaa tehtäviensä hoitamisen yhteydessä päätöksiä, asetuksia ja suosituksia.

Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtaja valitaan Unkarin presidentin ehdotuksesta parlamentin jäsenten kahden kolmasosan enemmistöllä.

Valtakunnallisen tuomioistuinneuvoston puheenjohtajan on oltava tuomari.

Kansallinen tuomarineuvosto

Kansallinen tuomarineuvosto (*Országos Bírói Tanács*) valvoo tuomioistuinten keskushallintoa. Tämän 15 jäsentä käsittävän elimen toimipaikka on Budapest. Korkeimman oikeuden (*Kúria*) presidentti on viran puolesta kansallisen tuomarineuvoston jäsen, ja muut 14 jäsentä valitaan tuomareiden edustajien kokouksessa kyseisistä edustajista. Valinta suoritetaan salaisena lippuäänestyksenä yksinkertaisella enemmistöllä. Ensimmäisessä kokouksessa tuomareiden edustajat valitsevat yhden tuomarin muutoksenhakutuomioistumista, viisi tuomaria yleisistä tuomioistumista, seitsemän tuomaria paikallisista tuomioistumista ja yhden tuomarin työtuomioistumista. (Piirioikeudet, hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet aloittavat toimintansa 1. tammikuuta 2013.)

Tuomioistuinlaitos

Unkarissa oikeudenhoidosta huolehtivat seuraavat tuomioistuimet:

korkein oikeus (*Kúria*)

alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet (*ítélőtáblák*)

yleiset tuomioistuimet (*törvényszékek*)

piirioikeudet (*járásbíróságok*) ja

hallinto- ja työtuomioistuimet (*közigazgatási és munkaügyi bíróságok*).

Tuomiopiirit vastaavat yleensä hallinnollisia rajoja, ja tuomioistuimen nimi kertoo, missä tuomioistuin sijaitsee.

Myös **maallikkotuomarit** (*nem hivatásos bíró*) osallistuvat asioiden käsittelyyn laissa säädettyllä tavalla, mutta vain **ammattituomarit** voivat toimia yhden tuomarin kokoonpanossa (*egyesbíró*) ja oikeuden puheenjohtajana (*tanácselnök*).

Ammattituomarit nimittää virkaan Unkarin presidentti, ja heidät voidaan erottaa virasta vain laissa säädettyin perustein ja laissa säädettyjä menettelyjä noudattaen. Tuomarit ovat riippumattomia, ja vain laki velvoittaa heitä. Tuomarit eivät voi kuulua poliittiseen puolueeseen tai osallistua poliittiseen toimintaan.

Tuomioistuinhierarkia

Piirioikeudet, hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet

Piirioikeudet, hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet käsittelevät asiat **ensimmäisenä oikeusasteena**. (31. päivään joulukuuta 2012 asioita käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena paikalliset tuomioistuimet ja työtuomioistuimet.)

Hallintotuomioistuimet ja työtuomioistuimet käsittelevät hallinnollisten päätöksen muutoksenhakua sekä työsuhteisiin ja muihin vastaaviin suhteisiin liittyviä asioita (ja muita lain nojalla niille kuuluvia asioita).

Piirioikeuksiin sekä hallinto- ja työtuomioistuihin voidaan perustaa **osastoja** (*csoport*) käsittelemään tiettytyyppisiä asioita.

Yleiset tuomioistuimet

Yleiset tuomioistuimet käsittelevät asioita **ensimmäisenä oikeusasteena**, kun sitä laissa edellytetään, mutta ne voivat käsitellä myös **valituksia** (*fellebbezés*), jotka koskevat paikallisten tuomioistuinten ja työtuomioistuinten 31. joulukuuta 2012 saakka tekemiä ratkaisuja sekä piirioikeuksien ja hallinto- ja työtuomioistuinten 1. tammikuuta 2013 alkaen tekemiä ratkaisuja.

Yleiset tuomioistuimet muodostuvat **lautakunnista** (*tanács*), **osastoista** ja **rikosoikeuden, siviilioikeuden, kauppaoikeuden, hallinto-oikeuden ja työoikeuden jaostoista** (*kollégium*). Eri jaostot voivat toimia myös yhtenä yksikkönä.

Sotilastuomioistuimet (*katonai tanács*) voivat käsitellä yksittäisiä tapauksia nimetyssä yleisessä tuomioistuimessa tietyssä tuomiopiirissä.

Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet

Alueellisten muutoksenhakutuomioistuinten sijaintipaikkakuntia ovat **Debrecen, Szeged, Budapest, Győr ja Pécs**. Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät laissa säädettyissä asioissa **valituksia**, jotka koskevat paikallisten tuomioistuinten ja yleisten tuomioistuinten 31. joulukuuta 2012 saakka tekemiä ratkaisuja ja piirioikeuksien ja yleisten tuomioistuimen 1. tammikuuta 2013 alkaen tekemiä ratkaisuja. Lisäksi ne käsittelevät muita asioita, jotka kuuluvat lain mukaan niiden tuomiovaltaan. Joulukuun 31. päivään 2012 saakka hallinnollisia asioita koskevat muutoksenhaut käsittelee Budapestin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin (*Fővárosi Ítéltábla*).

Alueellisissa muutoksenhakutuomioistumuissa on **lautakunnat** ja **rikos- ja siviilioikeuden jaostot**. Budapestin alueellisella muutoksenhakutuomioistuimella on 31. joulukuuta 2012 saakka myös hallinto-oikeuden jaosto.

Tuomiopiirit

Szegedin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Csongrádin, Bács-Kiskunin ja Békésin läänit

Pécsin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Baranyan, Somogyn, Tolnan ja Zalan läänit

Debrecenin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Hajdú-Biharin, Borsod-Abaúj-Zemplénin, Jász-Nagykun-Szolnokin ja Szabolcs-Szatmár-Beregin läänit

Győrin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Győr-Moson-Sopronin, Komárom-Esztergom, Vasin ja Veszprémin läänit

Budapestin alueellinen muutoksenhakutuomioistuin: Budapest sekä Fejérin, Hevesin, Pestin ja Nógrádin läänit.

Korkein oikeus (Kúria)

Korkein oikeus on Unkarin tuomioistuinjärjestelmän ylin elin, ja se toimii Budapestissä. Korkein oikeus varmistaa, että tuomioistuimet soveltavat lainsäädäntöä yhdenmukaisesti, ja antaa sitä varten lainsäädäntöä yhtenäistäviä päätöksiä, jotka sitovat kaikkia tuomioistuimia.

Korkeimman oikeuden presidentin valitsee parlamentti Unkarin presidentin ehdotuksesta jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä. Korkeimman oikeuden presidentin on oltava tuomari. Korkeimman oikeuden varapresidentit nimittää korkeimman oikeuden presidentin ehdotuksesta Unkarin presidentti. Korkein oikeus

käsittelee **valituksia**, jotka koskevat **yleisten tuomioistuinten** ja **alueellisten muutoksenhakutuomioistuinten** antamia tuomioita (laissa määritellyissä asioissa),

käsittelee hakemuksia, joissa sitä pyydetään **arvioimaan uudelleen lopullista tuomiota** (*felülvizsgálati kérelem*),

tekee **lainsäädännön yhdenmukaisuutta koskevia päätöksiä** (*jogegységi határozat*), jotka velvoittavat kaikkia tuomioistuimia,

tarkastelee lopullisista tuomioista muodostuvaa **oikeuskäytäntöä** ja tuomioistuinten yleistä tuomiokäytäntöä,

antaa **periaatepäätöksiä ja -määräyksiä**,

tarkastelee **paikallishallinnon asetusten** lainmukaisuutta ja tarvittaessa kumoaa ne,

tekee päätöksiä, joissa todetaan, että paikallishallinto ei ole noudattanut lakisääteistä velvoitettaan antaa lainsäädäntöä, ja

käsittelee **muut asiat**, jotka kuuluvat sen tuomiovaltaan.

Korkeimmassa oikeudessa on **tuomio- ja yhdenmukaistamisosastot** (*ítélkező és jogegységi tanács*), **paikallishallintoa ja periaatepäätöksiä käsittelevät osastot**, **rikos-, siviili-, hallinto- ja työoikeuden jaostot** sekä oikeuskäytäntöä tarkastelevat osasto.

Päivitetty viimeksi: 17/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.